ಭಾರತ - ಭೂತಾನ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಹಕಾರ ಮಾತುಕತೆಗಳು (ಜೂನ್ 30, 2025)

ಜೂನ್ 30, 2025

2025 ಜೂನ್ 30 ರಂದು ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ-ಭೂತಾನ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಹಕಾರ ಮಾತುಕತೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಭಾರತೀಯ ನಿಯೋಗದ ನೇತೃತ್ವವನ್ನು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ (ಪಶ್ಚಿಮ) ಶ್ರೀ ತನ್ಮಯ ಲಾಲ್ ವಹಿಸಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಭೂತಾನ್ ನಿಯೋಗದ ನೇತೃತ್ವವನ್ನು ಭೂತಾನ್‌ನ ವಿದೇಶಾಂಗ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಓಂ ಪೆಮಾ ಚೋಡೆನ್ ವಹಿಸಿದ್ದರು.

2. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಭೂತಾನ್ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ, ಸದ್ಭಾವನೆ, ಪರಸ್ಪರ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಲವಾದ ಸ್ನೇಹ ಬಾಂಧವ್ಯ ಮತ್ತು ಜನರೊಂದಿಗಿನ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧಗಳಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅನುಕರಣೀಯ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿವೆ. ಭಾರತ-ಭೂತಾನ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಹಕಾರ ಮಾತುಕತೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ(GoI)ವು ಭೂತಾನ್‌ನ 13 ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಅವಧಿಗೆ (2024-2029) INR/Nu10,000 ಕೋಟಿ (100 ಬಿಲಿಯನ್) ನೆರವು ನೀಡಲು ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಟೈಡ್ ಅಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ (PTA) ಯೋಜನೆಗಳು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮದ ಸಮುದಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು (HICDP), ಆರ್ಥಿಕ ಉತ್ತೇಜನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ (ESP) ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅನುದಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಜೆಟ್ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

3. ಮಾತುಕತೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಎರಡೂ ಕಡೆಯವರು ಬೆಂಬಲದ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಸುತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿಸಲಾದ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರು. ವ್ಯಾಪಕ ಶ್ರೇಣಿಯ ವಲಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ INR/Nu 4958 ಕೋಟಿಗಳ (49.58 ಬಿಲಿಯನ್) ಒಟ್ಟು 61 PTA ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು INR/Nu 417 ಕೋಟಿ (4.17 ಬಿಲಿಯನ್) ಮೊತ್ತದ 283 HICDP ಗಳು ಅನುಷ್ಠಾನದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲವು PTA ಯೋಜನೆಗಳ ಹಂಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಎರಡೂ ಕಡೆಯವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ESP ಗೆ INR/Nu 750 ಕೋಟಿಗಳು (7.50 ಬಿಲಿಯನ್) ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅನುದಾನವಾಗಿ ₹100 ಕೋಟಿಗಳನ್ನು (1 ಬಿಲಿಯನ್) ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ನಿಧಿಗಳ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಾಗಿರುವ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಭೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿತು.

4. ಭೂತಾನ್ ಕಡೆಯ ನಿಯೋಗವು 13 ನೇ FYP ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾದ PTA ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳ ಎರಡನೇ ಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿತು. ಒಟ್ಟು 10

ಯೋಜನೆಗಳ ಮೊತ್ತ INR/Nu 1113 ಕೋಟಿ (11.13 ಬಿಲಿಯನ್) ಆಗಿದ್ದು, ಇದು ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ, ಸಂಪರ್ಕ, ನಗರ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರುಗಳಂಥ ವಲಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ಎರಡೂ ಕಡೆಯಿಂದ ಅನುಮೋದಿಸಲಾಗಿದೆ.

5. ಭೂತಾನ್‌ನ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ರಾಜ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರ ಹಂಚಿಕೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹಾಗೂ ರಾಜ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಭೂತಾನ್‌ನ ಜನರ ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಭೂತಾನ್‌ನ ರಾಜ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಅದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ನಿಯೋಗವು ತಿಳಿಸಿತು.

6. ಎರಡೂ ದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ನಿಯಮಿತ ವಿನಿಮಯ ಮತ್ತು ಅಪರೂಪದ ಸ್ನೇಹ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಬಂಧಗಳ ಸುಸ್ಥಾಪಿತ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸ್ನೇಹಪರ ಮತ್ತು ಸೌಹಾರ್ದಯುತ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮಾತುಕತೆಗಳು ನಡೆದವು. ಪರಸ್ಪರ ಅನುಕೂಲಕರ ದಿನಾಂಕದಂದು ಥಿಂಪುವಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಹಕಾರ ಮಾತುಕತೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಎರಡೂ ಕಡೆಯವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು.

ನವ ದೆಹಲಿ

ಜೂನ್ 30, 2025